

Gimnazjum im. Polskich Noblistów

w Bralinie

PROGRAM PROFILAKTYKI

Spis treści:

I. Wstępne postanowienia	str. 3
II. Podstawy prawne	str. 3
III. Cele i zadania szkolnej profilaktyki	str. 4
§1 Wprowadzenie	str. 4
§ 2 Cele główne	str. 6
§ 3 Cele szczegółowe.....	str. 6
§ 4 Zadania	str. 9
1 Profilaktyka prozdrowotna	str. 9
2 Profilaktyka uzależnień od tytoniu i alkoholu.....	str. 9
3 Profilaktyka uzależnień od narkotyków	str. 10
4 Profilaktyka przeciwdziałaniu agresji i przemocy	str. 10
IV. Działania interwencyjne nauczycieli w sytuacjach wychowawczych problemowych	str. 11
V. Postanowienia końcowe	str. 11

Rozdział I - Wstępne postanowienia:

Rozdział I – Wstępne postanowienia:

1. Program profilaktyki jest dokumentem uzupełniającym program wychowawczy szkoły.
2. Program wskazuje na te obszary działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły, które mają na celu przede wszystkim:
 - 1) zapobieganie zjawiskom szkodliwym dla zdrowia fizycznego i psychicznego uczniów i dla ich bezpieczeństwa
 - 2) ochronę uczniów przed różnego rodzaju uzależnieniami
3. Program określa działania przewidziane do realizacji wynikające z monitoringu, diagnozy i oceny szczególnych przypadków wychowawczych.
4. Program profilaktyki wskazuje strategię działań informacyjnych i zapobiegawczych wobec wszystkich uczniów oraz działania interwencyjne wobec uczniów, którzy dopuszczając się czynów wykraczających poza normy społecznego funkcjonowania.
5. Założenia programu profilaktyki realizowane są w ramach:
 - 1) godzin dla wychowawcy klasy
 - 2) form pomocy psychologicznej, pedagogicznej i społecznej pedagoga
 - 3) zajęć świetlicowych
 - 4) wychowania do życia w rodzinie
 - 5) programów edukacyjnych
 - 6) pogadarek – dyskusji z policjantem
6. W ramach programu profilaktyki udostępnia się młodzieży, rodzicom, nauczycielom informatory, poradniki, filmy, fachową literaturę i inne materiały edukacyjne dotyczące zdrowego stylu życia, zapobiegania zagrożeniom i uzależnieniom.
7. Szkoła włącza się w ogólnopolski i lokalny program profilaktyki i uzależnień.

Rozdział II - Podstawy prawne:

1. Działalność edukacyjna szkoły jest określana przez:
 - 1) Szkolny zestaw programów nauczania
 - 2) Program wychowawczy szkoły
 - 3) Program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych ucznia oraz do potrzeb środowiska
2. Wszystkie trzy programy stanowią spójną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem

zarówno całej szkoły jak i każdego nauczyciela.

3. Obok zadań wychowawczych i profilaktyczny nauczyciele podejmują również działania opiekuńcze zgodnie z istniejącymi potrzebami oraz działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. Program profilaktyki uchwała rada pedagogiczna.
4. Ponadto podstawę prawną do działań profilaktycznych dają liczne ustawy:
 - 1) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r., poz. 2156);
 - 2) Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm)
 - 3) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. Nr 35, poz. 230, z późn. zm.);
 - 4) Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 124)
 - 5) Konwencja Praw Dziecka
 - 6) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
 - 7) 10) Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55, z późn. zm.)
 - 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r., poz. 532);
 - 9) Statut Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Bralinie
 - 10) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty, działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r., poz.1249);
 - 11) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r., poz. 977, z późn. zm.);

Rozdział III - Cele i zadania szkolnej profilaktyki

§ 1 Wprowadzenie:

1. Niektóre powody i motywy podejmowania przez uczniów zachowań problemowych są niezależne od szkoły, niektóre tylko częściowo szkoła może mieć wpływ, a na wielu z nich

szkoła może przeciwdziałać

1. Motywy niezależne od szkoły:

- a) więź rodzinna,
- b) wzorce w rodzinie,
- c) wzorce kulturowe w środowisku,
- d) korzystanie z mediów przenoszenie wzorców na własne życie,
- e) niewydolność wychowawcza rodziny z różnych przyczyn

2. Motywy częściowo zależne od szkoły:

- a) funkcjonowanie grup rówieśniczych,
- b) wzorce środowiskowe,
- c) reagowanie dorosłych na pojawiające się zachowania ryzykowne,
- d) odreagowywanie emocji na tle konfliktów w rodzinie i poza szkołą

3. Motywy zależne od szkoły:

- a) postawy i zachowania nauczycieli,
- b) nuda na lekcjach,
- c) lenistwo,
- d) zasady i obyczaje szkoły,
- e) brak motywacji do nauki lub negatywne motywowanie przez nauczycieli

2. Najpoważniejsze problemy wychowawcze naszej szkoły:

- 1) agresja słowna, wulgaryzmy, wyzwiska, przezwiska, poniżanie kolegów i często ich rodziny (rodzeństwo, rodziców)
- 2) agresja fizyczna, popychanie, kopanie, poklepywanie, czasem pobicie w afekcie, coraz rzadziej tzw. ustawki (próby takie są demaskowane)
- 3) mobbing psychiczny (izolowanie, wykluczanie, obgadywanie, cyberprzemoc, namawianie, wymuszanie na innych określonych zachowań w stosunku do wybranej osoby
- 4) nieumiejętność (niechęć) do szukania szybkiej pomocy u osób dorosłych w tym u rodziców
- 5) nieświadomość alternatywnych w stosunku do zachowań ryzykownych sposobów znajdowania przyjemności i oczekiwanych stanów emocjonalnych
- 6) nieświadomość konsekwencji zażywania środków psychoaktywnych
- 7) nieumiejętność podejmowania świadomych decyzji- wyborów korzystnych rozwiązań przez ucznia
- 8) brak kontroli rodziców nad sposobem wykorzystania wolnego czasu przez dziecko
- 9) ciche przyzwolenie na palenie papierosów jako na „mniejsze zło”

3. Dotychczasowe działania profilaktyczne szkoły:

- 1) kształcenie umiejętności wychowawczych, interpersonalnych wśród nauczycieli w ramach WDN
- 2) ewaluacja programu po dokonaniu identyfikacji problemów
- 3) uwzględnianie przez wychowawców w klasowych planach pracy wychowawczej problematyki zawartej w. Programie Profilaktyki i realizacja ich na godzinach wychowawczych i innych zajęciach (poza dydaktycznych także)
- 4) szkoła współpracuje z instytucjami wspierającymi ją w działalności wychowawczej i profilaktycznej: z jednostkami samorządu terytorialnego, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień „REMEDIUM”, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji w Kępnie, Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Kępnie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, Służbą zdrowia - „Medica”, Sądem Rodzinnym w Kępnie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bralinie, a także z placówkami doskonalenia nauczycieli.
- 5) diagnozowanie sytuacji wychowawczej dwa razy w roku szkolnym
- 6) realizacja programów „Trzymaj Formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Akademia Dojrzwania”, „Uzależnienia Behawioralne” a w poprzednich latach: „Bądźmy zdrowi, wiemy, więc działamy”, „7 kroków” oraz „Pomóż mi”, program „Jak żyć z ludźmi” kształcenie umiejętności interpersonalnych oraz program profilaktyczny „Tęcza”.

§ 2 Cele główne:

1. Rozwijanie ważnych umiejętności życiowych
2. Wzmacnianie w uczniach postaw i zachowań pożądanых społecznie i powszechnie akceptowanych
3. Promowanie aktywności o pozytywnych walorach tj. sport, turystyka, koła zainteresowań itp.
4. Wyposażenie uczniów w rzetelną wiedzę na temat zgubnych skutków zażywania środków psychoaktywnych
5. Rozwijanie współpracy z rodzicami w zakresie profilaktyki

§ 3 Cele szczegółowe i kryterium sukcesu:

Działalność profilaktyczna dotyczy:

1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji

psychoaktywnych (zwanym dalej szkodliwymi)

2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Rodzaj działalności	Forma realizacji
Działalność profilaktyczna	<ol style="list-style-type: none">1. Realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,2. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,3. Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji (psychoaktywnych, odurzających, psychotropowych) przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,4. doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,5. Włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2.

Cele szczegółowe	Umiejętności	Kryterium sukcesu
I. Rozwijanie umiejętności życiowych 1. Doskonalenie umiejętności prawidłowego komunikowania się	Uczeń potrafi: <ol style="list-style-type: none"> 1. aktywnie słuchać 2. zna zasady asertywności i stosuje je 3. umie prowadzić dialog i negocjacje 4. panuje nad emocjami i potrzebami 5. szanuje odmienność innych ludzi 6. rozumie i stosuje reguły komunikacji społecznej 	1. Zmniejszenie ilości sytuacji konfliktowych w stosunku do stanu poprzedniego
2. Kształtowanie u uczniów pozytywnego obrazu własnej osoby	Uczeń: <ol style="list-style-type: none"> 1. ma pozytywny obraz samego siebie 2. zna swoje mocne i słabe strony i potrafi to wykorzystać do rozwoju własnej osobowości 3. potrafi ocenić krytycznie sytuacje problemowe i znaleźć właściwe rozwiązanie 4. umie myśleć pozytywnie 5. ma ukształtowaną właściwą hierarchię wartości (zgodną z przyjętymi normami) 	Ograniczenie: <ol style="list-style-type: none"> 1. ilości wagarów 2. zachowań agresywnych 3. izolowanie się ucznia od kolegów 4. wchodzenia w zachowania ryzykowne m.in. palenie tytoniu, sięganie po alkohol i inne środki

	6. posiada umiejętność identyfikacji ryzyka własnego i innych osób	
3. Kształtowanie umiejętności wartościowania postaw i zachowań	<p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozumie i stosuje akceptowane normy społecznego 2. jest tolerancyjny 3. jest odpowiedzialny 4. stara się przełamywać negatywne stereotypy 	<p>Zminimalizowanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. niezrozumienie norm społecznych 2. braku tolerancji 3. braku poczucia odpowiedzialności
4. Ćwiczenie umiejętności podejmowania decyzji	<p>Uczeń potrafi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. krytycznie i twórczo myśleć 2. identyfikować problemy 3. rozwiązywać problemy 4. uzyskiwać informacje i oceniać ich wartość 5. przewidzieć konsekwencja własnych działań 	<p>Ograniczenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. liczby uczniów ulegających złym wpływom środowiska 2. liczby nieświadomych wyborów negatywnych 3. nieumiejętności przewidywania konsekwencji własnych czynów 4. kontaktu uczniów ze środkami psychoaktywnymi 5. liczby uczniów podejmujących niewłaściwy rodzaj aktywności
5. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem	<p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zna i stosuje sposoby radzenia sobie z presją 2. wie do kogo zwrócić się o pomoc 3. zna sposoby radzenia 	<p>Zminimalizowanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. problemu nie radzenia sobie z sytuacją trudną 2. z lękiem 3. wymuszaniem 4. agresją własną i

	<p>sobie z lękami</p> <p>4. potrafi rozwiązywać konflikty rówieśnicze</p>	<p>kolegów</p> <p>5. poniżeniem</p> <p>6. niską oceną</p>
<p>II. Promowanie działań kształtujących relacje społeczne</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. racjonalnie wykorzystywać czas wolny 2. współpracować w grupie rówieśniczej oraz z osobami dorosłymi 3. znaleźć odpowiednie dla siebie formy aktywności 	<p>Ograniczenie zjawiska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nieumiejętność racjonalnego wykorzystywania wolnego czasu 2. zmniejszenie zagrożenia poszukiwania i wchodzenia do nieformalnych grup rówieśniczych
<p>III. Wyposażenie w wiedzę o środkach psychoaktywnych</p>	<p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jest świadomy zagrożeń wynikających ze stykania się z osobami zażywającymi środki psychoaktywne 2. zna zgubne skutki stosowania środków psychoaktywnych 	<p>1. Zminimalizowanie liczby uczniów nieświadomych zagrożeń wynikających z kontaktu ze środkami psychoaktywnymi</p>
<p>IV. Rozszerzenie współpracy z rodzicami w zakresie profilaktyki</p>	<p>Uczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. chętniej zwraca się do rodzica z problemami 2. znajduje u niego zrozumienie i pomoc 	<p>Zmniejszenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. frustracji wśród dzieci 2. przenoszenie agresji na teren szkoły 3. uzyskanie poczucia większego bezpieczeństwa przez uczniów

§ 4 Zadania:

1. Profilaktyka prozdrowotna

- 1) Zapewnienie uczniom bezpiecznych warunków nauki i przebywania w szkole w czasie wszystkich zajęć, także podczas zawodów sportowych i innych, wycieczek, rajdów itp.
- 2) Edukacja zdrowotna w ramach szkolnego programu promocji zdrowia: higiena osobista, zdrowa żywność, zdrowy styl spędzania wolnego czasu, higiena pracy umysłowej, przestrzeganie przed narażaniem zdrowia i życia
- 3) Organizowanie zajęć: wyjazdy na basen, rajdy, wycieczki rowerowe, piesze itp.
- 4) Praca pielęgniarki szkolnej: organizacja profilaktyki badań lekarskich, udzielanie pomocy przedmedycznej
- 5) Przeszkolenie nauczycieli i innych pracowników szkoły w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej.
- 6) Funkcjonowanie szkolnego koła PCK, wykorzystywanie doraźnej apteczki
- 7) Współpraca szkoły z personelem medycznym przychodni „Medica”, z pogotowiem ratunkowym, szpitalem - w sytuacjach wymagających interwencji.

2. Profilaktyka uzależnień od alkoholu i tytoniu:

- 1) Edukacja uczniów na temat niebezpieczeństw związanych z sięganiem po środki psychoaktywne.
- 2) Realizujemy dodatkowo programy: „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- 3) Wzmoczona czujność nauczycieli, opiekunów w czasie wolnych zajęć poza edukacyjnych (wycieczek, dyskotek itp.)
- 4) Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komendą Powiatową Policji i Sądem Rodzinnym ds. Nieletnich w sprawie nierespektowania ustawy o wychowaniu w trzeźwości przez dorosłych i młodzież.
- 5) Współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno Epidemiologiczną w Kępnie- opieka merytoryczna, pozyskiwanie materiałów do programów.
- 6) Propagowanie zdrowego stylu życia bez papierosów i alkoholu oraz innych używek.

3. Profilaktyka uzależnień od narkotyków:

- 1) Edukacja dotycząca zagrożeń związanych z inicjacją narkotyczną i używaniem środków odurzających:
 - a) przeszkolenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w

sytuacji zagrożenia uzależnieniem

- b) pogadanki dla uczniów – przestrzeganie przed zachowaniami ryzykownymi
- c) prelekcje dla rodziców na temat działań wychowawczych, zapobiegawczych, prozdrowotnych, interwencyjnych

- 2) Propagowanie uczestnictwa w zajęciach alternatywnych wobec zachowań ryzykownych w celu zaspokojenia potrzeb psychicznych i społecznych (sport, taniec, wycieczka, koła zainteresowań, zajęcia twórcze)
- 3) Budzenie u uczniów poczucia własnej wartości, motywowanie ich do podejmowania różnych form aktywności, także poza szkolnej
- 4) Informowanie uczniów (rodziców) o odpowiedzialności karnej za wyrabianie, posiadanie, przechowywanie, zbywanie, udzielanie innej osobie, ułatwianie nabycia, nakłanianie do użycia środków psychoaktywnych.

4. Profilaktyka przeciwdziałania agresji i przemocy:

- 1) Prowadzi się zajęcia (pedagog, wychowawcy) sprzyjające rozwijaniu dobrej komunikacji interpersonalnej i zachowaniom prospołecznym
- 2) Pedagog prowadzi zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym z uczniami, którzy weszli w kolizję z regulaminem szkoły i prawem
- 3) Szkoła organizuje spotkania z policjantem – pogadanka, film, dyskusja – na temat przestępczości wśród nieletnich i konsekwencji prawnych takich zachowań
- 4) Interwencja szkoły w przypadku poważnych czynów agresji przemocy
 - a) konfrontacja uczniów – sprawców i uczestników konfliktu
 - b) wyjaśnienie i rozwiązywanie konfliktu
 - c) wezwanie rodziców lub powiadomienie ich o fakcie agresji i przemocy
 - d) przeproszenie pokrzywdzonego (pokrzywdzonych) przez sprawców konfliktu, naprawienie wyrządzonej krzywdy
 - e) w skrajnych przypadkach powiadomienie policji i odpowiednich władz
 - f) doprowadzenie do pojednania rodziców
- 5) W szkole prowadzi się zajęcia z profilaktyki drugorzędowej: uzależnień, przemocy i autoagresji.

Rozdział IV - Działania interwencyjne nauczycieli w sytuacjach kryzysowych:

- 1. W sytuacji niedyspozycji zdrowotnej ucznia, urazu – należy ucznia przyprowadzić do pielęgniarki, do sekretariatu szkoły
- 2. Jeśli to konieczne i możliwe udziela mu się pomocy przedmedycznej. W sytuacjach groźnych

wzywa się pogotowie ratunkowe.

3. Jednocześnie o zdarzeniu telefonicznie informuje się rodziców ucznia z prośbą o przybycie do szkoły.
4. Wypadki odnotowuje się w księdze wypadków, gdy zachodzi konieczność stosuje się dalsze przewidziane prawem procedury.
5. W sytuacji podejrzenia spożycia alkoholu lub użycia środków odurzających przyprowadza się ucznia do sekretariatu, powiadamia rodziców, ewentualnie podejmuje dalsze kroki zgodnie z procedurami.

Rozdział V - Postanowienia końcowe:

1. W ciągu każdego roku szkolnego prowadzi się badania ankietowe i inne rozpoznania na temat bezpieczeństwa w szkole, agresji, przemocy, kradzieży, alkoholu, papierosów, zagrożenia środkami psychoaktywnymi w celu opracowania nowych zadań
2. Działania szkoły w zakresie profilaktyki są dokumentowane.
3. Na radzie analitycznej pedagog przedstawia sprawozdanie z realizacji programu profilaktyki, stanu bezpieczeństwa i sytuacji wychowawczej w szkole
4. Szkoła zaprasza do współpracy w zakresie profilaktyki rodziców uczniów, zwłaszcza tych, którzy ulegają złym nawykom.

Zmiany przyjęto uchwałą nr 20/2015/2016 Rady Pedagogicznej z dnia 3.02.2016 r.